

телно по-голяма реалистичност и адекватност на поведение спрямо някои други групи от населението. Така например, циганите участват сега интензивно в миграционната "вълна", но единици са от тях, които не се завръщат в родината си - България. В същото време, в условията на отварящия се свят те правят впечатление с по-вярната си оценка на съотношението "позитивно - негативно" в релацията "минало - настояще", докато други се поддадоха на психоза и тотален негативизъм в това отношение. Освен това, бидейки по характер дейни и активно изявяващи се, циганите рязко контрастират по мажорната си нагласа на редица групи и слоеве от населението, които в условията на всеобщата криза изпаднаха в крайно потиснато състояние. За разлика от тях, циганите виждат и немалко оптимистично нотки в либерализиращото се съвремие в нашата страна. Друг е въпросът, че тези нотки са свързани почти винаги с всекидневни нужди и потребности и не рядко търсят реализацията им в едни или други девиантни постъпки.

Трето, настъпващата стагнация, нарастващата безработица, рязкото спадане на жизненото равнище, усложненията в социалната гарантираност на живота на широките народни маси подтикнаха циганите към дейни начинания, при осъществяването на които обаче някои от тях регистрираха немалко девиантни (в това число и на равнището на тяхната престъпна изява) дела. Факт, който провокира сред доста хора реституция на старото (обременено с негативизъм) отношение към тях. А "разривът" в мненията за характера, природата и мястото на циганите в нашето общество рефлектира противоречиво върху състоянието и характера на развитие на междуетническите отношения в страната.

* * *

Обрисуването на портрета на съвременните цигани у нас несъмнено изисква да се открие спецификата на тяхното място в социалното пространство, взето както в исторически, така и в актуален план. Още повече, че историята е заставяла ромите да живеят разпръснато сред останалото население на света, с културата и традициите на което е трябвало